ПОЈЕДИНИ БРОЈ 50 ПАРА.

„Застава“ излази сваки дан осим понедељника и празника. — Претплата је 400 К на годину, 200 К на пола године, а 100 К на четврт године; за Америку 5 долара на годину. Претплатити се може бар на четврт године.

Издавалац „Застава“ д. друштво.

ЗАСТАВА

ОРГАН РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Поштарина плаћена у готовом.

Рукописи за лист шаљу се на уредништво „Заставе“, а новац за претплату и огласе на администрацију „Заставе“ Нови Сад, Лазарева улица број 14. — Телефон бр. 110.
:: Рукописи се не враћају ::

Издавалац „Застава“ д. друштво.

Број 137. Нови Сад, у недељу 19. јуна 1921. Година LII.

Страх за Бугарску.

Вести које с времена на време изађу у француској штампи чисто су бугарска пропаганда, што би ми са мало више умешности могли сузбити. Јер листови донесу често вести без икакве контроле, верујући презбироу. Једино је „Тан“ и његов „специјални“ дописник што их заштићују. Он је скоро и опет штампао један узбудљив и узбунљив чланак, коме су главне мисли ове: На Балкану је настало старо ужасно време; узајамно оптуживање за комитско четовање; сукоби између бугарских Мађедонаца и југословенске жандармерије раздражио је српску штампу да су неки тражили да се окупира Софија и Струмичка долина. Дописник је већ објаснио зашто је немогуће кривити бугарског сељака ма зашто, пошто се он потпуно преобразио и поправио.

У Софији су силне стране мисије, нема муниције а и сами Бугари знају да би то била пропаст државе, кад би они и даље изазивали... Али ради југословенске идеје требало би да Београд дозволи да се врате 300.000 Мађедонаца из Бугарске у Мађедонију, јер су им и имања и родбина остали тамо. Европа треба да пази да се не нађе пред свршеним чином Србије... која хоће да ради не због тога што Бугарска не испуњује услове, већ из чисте симетрије, имитујући Савезнике према Немачкој, јер пре неки дан председник репарационе комисије је баш изјавио, да су Бугари исправни. Јавно мишљење бугарско ће да тражи интернационалну анкету, да се види тобожњи рад комита у Мађедонији. Биће и једна нота у том смислу. Између Румуније и Бугарске већ постоји договор око пограничких заћевица. Не треба заборавити да је овде реч о Балкану. А и Константин пошто није успео у Азији, хоће да се искали на Бугарима. Француска треба да посредује, јер је њен утицај на Балкану велики.

Човек који не зна како ствари у збиљи стоје, мора да нас осуђује; али шта би тек рекао кад би знао колико дописник Тана лаже. Ми треба да нађемо средство, да одговоримо у страној штампи, на овака честимична извешћа против нас. Што се тиче „уважајемог“ дописника, ми би могли да се љутимо, али би се он онда смешкао... зато ћемо ми да се смешкамо а он нек се љути... Он спомиње Балкан, а ми већ знамо у ком смислу, али се утицај Балкана, баш на њему самом најбоље види. Но он се много уплашио, као Лојд Џорџ од Корфантија. Неће на Балкану бити страшних призора као пре.

Ако је истина да у Бугарској нема оружја ни муниције, добро је... ако га има, опет добро; није ово 1913. и 1915. год. Он нас по мало и плаши... другима... али нек се не брине; знају и наши политичари шта је политика; умеју они да предвиде... Што ми имитирамо симетричке мере: то је зато што ми волимо геометрију и најлепши део њен: симетрију; геометријом „одмеравамо“ а симетријом „заокругљујемо“. У осталом ако немамо право, нека Бугари направе демонстрације као 1915. године и и нека запевају ону лепу песму: „Савезници разбојници“ која се, чини нам се, пева на глас Марсељезе... Да ли то зна славни дописник и зар као Француз може да пређе преко те увреде? А да ли он зна зашто је неутрализована обала Рајне; зато да при идућем нападу Немци не допру сместа до срца Француске. А ми немамо те одбране, него и данас комите прелазе разним долинама и упадају, као што је то било на Ускрс. Зато кад би се посело легло њихово Софија и разне долине као Струмничка, они не би више могли ни да допру а камоли да упадну у нашу кућу. А не треба сметнути с ума да су Бугари кривљи за 1915. него ли Немци за 1914. Немци бар имају лажни изговор Сарајева, а Бугари немају ни то, сем Брегалнице. Што се тиче интернационалне „анкете“, ми смо за њу; одмах да је образујемо те да похватамо лупешке и подле комите, који се скривају по Бугарској.

Зар није Србија примала бугарске емигранте и штампала бугарске књиге, чиме су се Бугари захвалили 1871. г. Екзархатом. А 1885. кад је краљ Милан по наговору напао на Бугаре, зар није народ спречио „братоубилачки“ рат; као што је и њега збацио после 20—30 година борбе. Зар то није истина да је народ правио толику опозицију краљу, да га је спречио да он добије Сливницу; а они су нам стално ту битку на нос окачињали, коју смо ипак ми добили нашим самоодрицањем. То је мало другчија опозиција него ли бугарска 1913. и 1915. године. Па и резоновања су наша другчија: 1915. бугарска штампа је писала: „Народ који изумире“, а то смо ми били. Па онда: све и да Савезници („разбојници“) победе, Србија и народ њен су потпуно уништени и неће се моћи дићи.

Да случајно Бугари и сада не мисле на исти начин? Можда. Само сад је други „земан“ дошао. Ми смо већ једном рђаво прошли због паметног „резоновања“ Сазонова, па кад смо пропали, ни Царева декларација нам није помогла, за стотине хиљада погинулих и помрлих, што су нас Бугари премлатили, а Грци издали. Бугари нису толико страдали у друштву својих савезника као ми. Бугари су имали теорију, да је задатак Бугарске, да спречи уједињење Срба. А сад кад је то учињено? Можда је сад задатак: да разбуцају Србију?

А „македонствујушчи“ нека остану где су, нек се не враћају. Јер баш ти Македонци су пославенили Бугаре. Па кад ти заблудели синови нашег народа буду видели крај бугарске лажи, која им је пала на очи као боја којом су Бугари премазали слике и натписе наших српских, светих краљева, када се Српска Истина буде показала у свој својој слави, онда ће ти наши Срби Мађедонци бити средство да се и последњи трагови татаризма истребе у Бугарској. А не треба се варати; ово су још последњи трзаји татарског атавизма... „Народ који се препорађа“ одговарамо ми на оно из 1915.! Ми се сећамо да је у гласнику Бугарске Академије још 1913. чини нам се писало: како српско „наречје почиње да осваја од Видина до Велбужда“ и да је дошло чак до Средца и, да би требало ове раселити и населити их онима са Црног Мора. А то ће рећи Татарима и Турцима; јер и данас човек може проћи источном Бугарском са турским језиком. Дабоме Српство не осваја ни новцем ни комитама. Ми и у нашој химни, кад се молимо Богу: „Краљевину српску брани“, скромно додајемо: „петвековне борбе плод“. Ми својом свешћу освајамо, нама нико није дао слободу на пешкеш готову, као Руси Бугарима! Ако 1915. год. нисмо урадили ништа на Бугарска изазивања, 1921. ми то нећемо дозволити да Бугари и од наше земље праве Балканију као што су направили од своје.

Б.

Енглеско-француски савез.

Човек не зна када је Енглеска опаснија: да ли кад је само у „договору“ или „савезу“ илити у „спландид изолману“. Пре неколико месеца писали су енглески листови, да они неће никакав савез, зато што је овај увек против некога! Али су као што је сада мода рећи, за права, ред, мир итд. Ми смо пак видели да је Немачку и Аустрију стало главе и обичан договор-антанта а камо ли савез! „Спландид Изолман“ пак је „исто то само мало друкчије“, у њему Енглеска пази ко ће први да дигне главу, то је прва фаза. Кад је уочила, онда прави било савез или договор; то је друга фаза. Трећа је: непријатељ је потучен, флота му је уништена; сада Енглеска изигра своје савезнике и спасе свога непријатеља да би га у идућем рату употребила против бивших пријатеља. И то је тако увек бивало, има већ два века. Да ли је морала или не, то је споредно; политика није ни игранка ни филозофија. Тек хвала буди енергији и свести својих грађана, Енглеска влада светом. Сада пак кад се говори о савезу Енглеске са Француском, погледајмо факта. Сем Француске у Европи нема сувоземне првокласне силе, а што се Француске тиче, она је потпуно у рукама Енглеске, јер за 24 сата Француска нема више својих колонија! Али Француска може бити опасна у савезу са једном другом силом, ако већ сама није опасна. А да је Америка заиста врло опасна по Енглеску, ако настави градњу својих двеју флота о томе и да не говоримо. Енглеска је била већ престала да гради поморску флоту, хотећи да се баци на ваздушну. Али је сад почела поново. Но сетимо се: да док је Енглеска са 500 милиона могла да држи надмоћност према Немачкој флоти, добро је било; међутим у последње време би јој требало три милијарде годишње, онда је рат био јефтинији; а до њега је и дошло и данас је Енглеска са Европом завршила. Постоје још само два такмаца Енглеској, то су: Јапан и Америка. Јапан је безопасан управо он је у рукама Енглеске, његов се буџет смањио за 2.300 милиона у дефициту (сем овог рата) а он још стигне да потроши исто толико годишње на морнарицу! Остаје Америка.

Међутим замислите да у једној битци Јапан потуче Америку, а да Јапану после Енглеска ускрати кредит. Свет ће се смирити! Завладаће свугде „pax britannika!“ Јапан купује већ од неколико месеци пиринаџ а 1925. имаће 135 јединица флотних више; по буџету од 1918. Америка је већ $^3/_4$ своје флоте пребацила на тихи Океан. Што се тиче Америке сетимо се, да се њено становништво множи са 2 милиона годишње а да је скоро половица земље неурадљива за земљорадњу пошто има мање од 24 цм. кише годишње; дакле ускоро ће затребати колоније, а ове једино зависе од снисходљивости Енглеске. А има још једно важније питање, а то је уље. Ми се ни о угљу не бринемо а камо ли о уљу. Међутим уље ће данас сутра да замени угаљ пошто је 50% рентабилније. А Американци су по познатом свом распикућству, већ су скоро потрошили све што га имају у својој земљи и сад би хтели да набаве изван своје земље. Но, Енглеска их је преварила! У Америци кажу има још уља за 20—70 година, а Енглеска га има за некоји век. А оног дана кад Америка не буде имала уља, она ће бити у економској зависности од Енглеске, а камо ли да ће моћи да конкурише. Али Американци изгледа да неће да се покоре судби, они прете, дижу флоту, да се разрачунају. Ми мислимо да неће успети, али то ће будућност показати.

За данас је факт овај, да је екилибар у свету много поремећен а то је оно што Енглеска у принципу хоће увек да спречи: спречити деструкцију и спровести конструкцију. Овим принципом у рачуну је мала разлика и лако је предвидети будућност. 1894. Енглеска је опазила ривалство Немачке, 1904. већ је тражила везе 1914. она га је уништила. При данашњем ривалству Америке са Енглеском, последњег још противника Енглеском империјализму, Француска може да има приличну улогу. Ми видимо да је Енглеска политика свугде досад сметала Француској, Данциг, Шлеска, Пољска, Русија, Немачка, Турска, можда је то сада само мамац да се после добије неутралност Француске. А кад буде нестало и последње супарничке флоте енглеске, онда ћемо видети да неколико милијона војника не вреди као неколико „дреднота“. Истина, Француска хоће да у савез уђе и Америка а ми ћемо ускоро видети, да ли је на овој планети Франкоцентричан или Англо-центричан систем!

Дечји дан.

Људи милостива и добра срца сетите се данас на Дечји дан, оних који су остали без родитеља, старатеља и земаљског блага, сетите се сиромашне и напуштене деце!

Претплаћујте се на „Заставу“. Она је најраспрострањенији лист у Војводини.

Наши у Румунији.

(Свршетак.)

У Румунији има 54 наших парохија на којима има 18 мирских свештеника и 20 калуђера. Међу овима има и таквих, који су дошли из бела света и ту нашли ухлебије. На овај начин увлачи се олош и у цркву. Да се овај народ са свим дотуче, бацају му наши још и друге непотребне ствари, што изазива огорчење онога народа, као н. пр. изгласавање поверења епископу Летићу. Зар ми немамо пречег посла, него да се онај наш народ тамо бакће око таквих ствари? Што није г. епископ остао у Темишвару, па би добио народно поверење и оданде и одавде. А овако, бога ми, изгубио га је са свим. Али ја мислим, да ће он још потрефити Темишвар, само доцкан. Не може се на две столице седети. Викар темишварске епархије г. Стеван Николић разапео се на све стране. Час је у Темишвару, час у Кикинди, час у Вршцу, час у Београду или Ср. Карловцима. Сво време проведе на путовању. Он би хтео да је свуда, па није нигде. Он је ипак толико успео са својим личним везама у Букурешту, да нам школе нису одузете, у каквом су стању, а свештеници ће добити исти додатак, као и њихови. Али ово није довољно. Ту би требао да је епископ, па да свим силама ради око уређења епархије. Може се мислити, да Румунима овако стање у нашој епархији свакако годи и да ће, ако се ово не поправи, гледати, да из тога извуку користи. Ако неће г. Летић да се натраг врати, требало би поставити ма и викарног епископа и када дође до преговора између наше и румунске владе о међусобном споразуму ради уређивања ових питања, нашли би се пред свршеним чином, што би много лакше било, што се тиче личности, него доцније, када би Румунска влада могла евентуално ставити свој приговор у том погледу.

Тамо је остао манастир Бездин, св. Ђурађ, Месић и Базијаш. Газдовање по манастирима није било ни пре узорито, а сада је то наопако газдовање превизишло сваку меру. Сем св. Ђурђа, где је и пре било све у реду, у осталима се краде и харчи на све стране. У манастиру Бездину н. пр. бију калуђери бој из пушака и револвера, као да је то бојно поље или бар дедовина њихова. У манастиру Базијашу један калуђер-настојатељ има више послуга, него бивши мађарски магнат. Ево куд се дева цар Немање благо. Ту би требала јака рука, која би могла створити дисциплину међу калуђерима или би их требало све растерати или у брашнару отерати. Јер поред онаког јадног стања има још и овака чуда, те народ не зна шта ће и коме ће.

Оволико о живима, који су тамо. Српски народ је за време минулог рата толико и на толико разних места страдао, да многи и не знају где имају Срби своја гробља. У граду Новоме Араду има преко 3000 гробова српских. То су невине жртве стараца, жена и деце, који су у граду интернирани били. Ја сам имао прилике да видим страдања њихова, јер сам као аустро-угарски војник у томе граду ишао сваки дан у њихов логор на стражу. Али не мислим овде описивати разне грозоте што сам видео. То је прошло. Сада се морамо запитати, да ли треба да имамо поштовања према гробовима ових невиних жртава? Јер ако ћемо судити према садањем стању тога гробља онда ћемо видети, да се и према гробовима ових мученика показује исти нехат, као и према свима нашим јавним пословима. То је гробље у потпуно запуштеном стању. Министарство Вера одредило је једну врло малу своту за одржавање тога гробља. Али, када се не штеди на путне дневнице разних комисија, министарства и других надлештава, онда се не сме ни ту штедити јер се пред страним светом мора показати, бар толико поштовања према овом гробљу, да нас не могу назвати, да смо прави балканци. Долази својта ових жртава и не могу да уђу у гробље јер команда града то не допушта. Долазе арађани са литијом на гробље и једва их пустише. Требало би дипломатским путем осигурати нашу заштиту над тим гробљем или нека команда града прими на себе ту дужност ако неће то да дозволи нашој влади.

Као што сам навео, они Срби не примају никакав наш лист, нити имају свога. Немају ни уџбеника за школе. Питам, да ли би могао овде неко замислити себе без књига, новина, календара и др. А тамо баш ништа нема. Када би могли добити ма и најмању штампарију, она би могла добро радити и још стећи и националне заслуге.

Још ћу само да напоменем, да се онамошњем народу, његовој школи и цркви мора осигурати аутономија бар у оквиру закона од 1848. о народностима, те ће се само тако моћи и одржати.

М. В.

И опет једна парада.

У министарству вера је решен опет један велики проблем. Решено је да се патријарх устоличи и на трећу столицу — у Пећи. Јер нека господа у министарству вера не могу да живе без параде, а параде већ одавно није било.

Пећску параду ће да плати државна благајна са неких 300 хиљада динара. Епилог томе ће бити то, да ће се решење свештеничког питања одложити, јер ће и овом парадом бити поремећена финансијска основа за решење тога питања. Одгодиће се и сазив Великог Духовног Суда, јер неће бити новаца за дневнице његових чланова. А чланови Синода ће и даље чекати своје дневнице. Свештеници пакрачке епархије ће морати чекати и даље исплату својих доплатака. А свештеници без сесија по другим епархијама, остаће и даље и без права на ове доплатке итд. Јер нема и неће бити новаца. Да, да, за свештенички лебац и за црквену управу нема новаца. За параде мора бити. Благо нашој цркви с њеним парадошима.

Леонид.

Сличице из парламента.

Љуба Матић — радикал критикује странке. Дабогме, да је дошла на ред и сељачка странка.

„Сељачка странка пропаде први пут под Карађорђем — тумачи Матић — а ко зна како би прошла и други пут кад се дигла под Милошем, да не дође српска интелигенција из прека.

И данашња сељачка странка мора да пропадне, јер сељаци хоће да су класа, без интелигенције, који...

Газда Диша у кору својих сељака нададе дреку: „Нисмо ми баш онако сељаци са српом у руци. Овде је мало сељака, а оно друго су све школовани људи!“

„А до мало пре сте говорили, да сте сељаци, чак сељачки сталеж!“ рече један радикал, на што се сељаци покуњише.

„Они онако, као Циганин кад је продавао кобилу. Кад хоће његова кобила ждребна, а кад хоће она није ждребна“ примети чича Јеврем.

*

Председник позива скупштину, да гласа о VII. одељку поднесеног нацрта устава.

Морам напоменути, да је при гласању мало другачије, него код вас у блаженој Војводини по н. пр. црквеним скупштинама. Код вас ко предлог прима, тај устане, остали седе, који не примају. Овде је у скупштини другачије.

Елем председник рече: Гласаће се. На те речи скочише свих тринаест Корошеваца као опарени. Не дочекаше да председник каже: „Ко прима нека седи, ко не прима нека устане.“ Устадоше одмах и тако стојећки остадоше док се год не прочиташе сви чланови VII. одељка, а било их је на броју 21.

„Они су непрестано у знаку протеста и непријатељства.“

То је зато, што су за јединство, приметиће један радикалац видевши, да су за многе чланове VII. одељка гласали и социјалисте, и републиканци и сељаци, па чак и др. Момчило Иванић.

После гласања изађоше свих тринаест из сале.

„Сретан пут! Бар не морате непрестано стојати,“ испратиће их један заједљиво.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Грчка на Истоку.

Поред Шлезије Врховном Савезу задаје бригу и Мала Азија. У том је питању Енглеска стала на страну Грчке. Рим је, међутим, начинио споразум са Кемал-пашом, да Смирна и Тракија остану Турској. У Лондону су незадовољни са овим споразумом.

У Малој Азији Грци спремају офанзиву и надају се да ће успети против Кемала. Краљ Константин је отишао на малоазијски фронт да би изазвао одушевљење код војника, али то му није успело. Енглески „Тајмс“ вели да краљ Константин сада игра смелу игру и да је ставио све на једну коцку, да себи сачува круну и да обезбеди опстанак своје династије у Атини. „Дели Мел“ пише да Енглеска није заборавила држање краља Константина за време рата, и да он не заслужује да се Енглеска ангажује за њега; тим мање, што би учествовање Енглеске у малоазијском рату као грчке савезнице изазвало нерасположење многих милијона муслиманских поданика британске светске империје.

За Малу Антанту.

Бивши председник Француске републике, г. Поенкаре написао је похвалан чланак о нашем бившем париском посланику, пок. др. Веснићу, и истицао је његове нарочите заслуге око стварања Мале Антанте. Он држи да је Антанта на истоку чвршћа од западне. Поенкаре препоручује Француској да помаже Малу Антанту.

Рад на уставу.

На последњој министарској седници расправљано је питање о подели државе на области. Ту се решило да се опозицији, нарочито клерикалцима, учини уступак: у ту сврху ће се установити да области могу имати 8—9 стотина хиљада становника. Са овим се хтело задобити клерикалце да гласају за устав, но изгледа да ће они и поред те концесије гласати против њега. У исто време је влада решила да позове уставни одбор на бржи рад, како би и Устав био у скупштини брзо свршен.

Нов арнаутски препад.

Са наше арнаутске границе стижу вести да се Арнаути поново скупљају и спремају на препад. Влада у Тирани је прикупила пет партија наоружаних пљачкаша, којих има до 25 хиљада. Ови су добили наредбу да свако набави потребну спрему за неколико недеља. Тиранска влада је од ове војске упутила већ неке одреде на Дебру, Корчи и Дриму, да буду ту спремни, кад добију наредбу за напад на нашу територију.

Нереди у Мађарској.

Јављају да су се на многим већим племићским имањима у Мађарској побунили пољопривредни радници и обуставили рад. Због тих учесталих побуна, гувернер Мађарске, Хорти дао се на инспекциони пут, да би умирио духове. Он се бавио дуже време на местима побуне, нарочито у Капошвару и Нађкањижи, где је испитивао услове рада. Поред тога су и полицијски органи добили потребна упутства, како да се владају у таквим приликама.

С тим у вези можемо споменути, да је мађарски министар председник, гроф Бетлен, узнео у мађарском парламенту доказе о сталној, али скривеној агитацији бољшевика у Мађарској. Та бољшевичка пропаганда иде нарочито преко мађарских бегунаца, „емиграната“ у Бечу, који одржавају сталне везе с Мађарском.

Ко је помагао Карла Хабсбуршког?

Из лондонског извора јављају да је главни помагач бившем краљу Карлу Хабсбуршком приликом пута у Мађарску био Василије Захаров, који је целу ствар финансирао. Василије Захаров је необично богат, руско-грчког порекла, и има великих финансијских интереса у Енглеској и Француској. Половина Монте Карла је његова својина. — Да није ово новинарска политика, да забашури рад Хабсбурговаца?

ВЕСТИ.

— На знање претплатницима „Заставе“. Овим се сви пошт. претплатници „Заставе“, који за трећу четврт ове године новац у име претплате (100 К) послали још нису, позивају да до конца овога месеца новац пошаљу, како слање листа не би прекидано било.

Надаље се упозорују она г. г. претплатници који ни прву па ни другу четврт измирили нису или нам још од прошле године дугују, а ми до данас лист не обустависмо, да нам такођер неизоставно новац пошаљу. Издатци око штампања и уређивања листа су огромни, те морамо рачунати са сваком паром.

Надамо се да ће свако своју дужност што пре учинити.

Администрација.

— **Новина за нашу околину.** Како овдашњи гарнизон има доста војника муслиманске вере, то се овдашња војна власт у споразуму са војним имамом г. Алијом постарала да им привремено отвори, успостави џамију у Петроварадину, што је на свечан начин урађено на дан њиховог празника Бајрама. Том приликом имам је одслужио молитву и по том пред џамијом држао говор војницима, после чега је војна музика одсвирала химну. Било је и весеље војника, уз присуство свих старешина овд. гарнизона као и већег броја грађана. У овом брзом раду, да се војници муслиманске вере у погледу верском задовоље, припада највећа пажња њиховом имаму и команди места, која се својски заузела, те је џамија уређена за празник — Бајрам.

— **Изложба женских ручних радова и цртежа** ученице Државне Женске Грађанске (Више Девојачке) Школе у Новом Саду (Његошева 20.) отворена је у суботу по подне и биће отворена први и други дан Духова. Позивају се родитељи и школски пријатељи да је посете. Улазак је бесплатан.

— **Апотекарски практикантски течај у Новом Саду.** Дне 15. о. м. отворен је скромним начином први војвођански течај за апотекарске приправнике, чија је управа поверена референту здравственог одсека Мг. Андрији Мирковићу. Течај је отворен у присутности шефа здрав. одсека г. дра Лазе Марковића и референта г. дра В. Јојкића. Од стране града дошао је г. град. подначелник др. Марцековић, град. физикат заступао је г. др. Кода, док се заменик вел. жупана, г. вел. капетан Лакић извинуо ласкавом честитком, јер је био званично запречен. Течај је отворен на иницијативу Савеза апотекара за Војводину, чији агилни управни одбор на челу са потпредседником Мг. Д. Илином подузима све, што је потребно и по апотекарство корисно. Зато и јесте оправдана нада, да ће министарство здравља на поднесену молбу Савеза дозволити и полагање практикантског испита у Новоме Саду. Пријавило се више кандидата, па је и то доказ, колико је тај течај потребан за подмладак старе и по народно здравље важне апотекарске струке. Осим г. Мг. А. Мирковића предаваће новосадски апотекари г. г. Мг. Јован Гросингер и Оскар Лабош а као гост г. др. Никола Смодлака, шеф хемијског одељења министарства народног здравља у Београду. Секретаријат Савеза апотекара налази се у апотеци Југовић, јеврејска 10., а благајница у апотеци Херцог, Темеринска.

— **Музика.** Идуће недеље, у среду 22. о. м., у Народном Позоришту ће имати свој концерт — Вече уметничких песама и арија — наша земљакиња гђа Елиза Дедовић, концертна певачица. Гђа Дедовић је свршила своје певачке студије у Италији, у Милану, њен глас, необично обиман, пун и снажан, располаже једном ретком културом и лепотом. Овај ће концерат, чији ћемо програм објавити за који дан, изазвати без сумње у нашем музикалном грађанству највећи интерес. Улазнице се могу добити на каси Народног Позоришта. Цене су оперске.

— **Позориште.** У Суботу се пева последњи пут у овој сезони Пучинијева опера „Мадам Бетерфлај“. У недељу пак, исто тако последњи пут у овој сезони Вердијев „Трубадур“, у којем гостује баритониста царске опере у Москви, Г. Ал. Трошћански.

Наполеон.

„Човек кога увек видите насликана скрштених руку, а који је све урадио“ вели Балзак. А он је сам био свестан своје вредности кад је рекао: „Ја сам увео ред и спречио анархију револуције.“ А његова нећака данас каже: „Има две врсте освајача: Атила иза кога трава не расте и Александар, Цезар, Наполеон који спроводе цивилизацију.“ Заиста нема никоје институције француске а да није у вези или да не потиче од Наполеона. Истина он је имао мудре саветнике, али ипак требало их је разумети а и у томе лежи једна велика особина његова. Заиста без њега би француска револуција потпуно упропастила земљу као што је то урадила руска. Многи му приписују рђав карактер и уображеност, али замислите да се он обзирао на сваку глупост сваког глупака. Заиста је он пронео кроз Европу француску цивилизацију а и у данашњој западној Немачкој је до скора функционисао Наполеонов Грађански Законик. Он је поводом њега рекао: „Ако све друго што сам створио буде пропало, остаће сигурно мој Грађански Законик; што мало друкчије звони него кад Лењин каже: „Моја је величина што сам све разорио!“ А ми се сетимо Атиле, и, оне наше „кад се лењ накани он и кућу запали“. Занимљиво је колико је он и на Немачку утицао; наведимо само: Бетовен је посветио Наполеону „херојску“ симфонију па кад се с њиме посвађао онда „Револуцији“, и, напослетку је оставио без посвете. Он је дао мало шири хоризонт и „Германској Конфедерацији“, пошто је истина разорио „Свету Германску Империју“. Он и револуција су демократизовали мало Германију пошто су их ослободили као и данас многих ситних и обскурних владара. А они им нису ни мало захвалили за то! Али има један Немац који је бар у неколико испољио чар Наполеонов над њима. Са „Zwei Grenadiren“. Можда је он и на нас Србе нечим утицао? А сигурно на „Југославију“ створив Илирију. А да је разорио Аустрију т. ј. да је опет није скрпио можда би и Французи и ми имали мање посла 1914. године. Али и он није могао све предвидети у својој тежњи к Истоку. „Јер само на Истоку су могуће величанствене царевине; само богатство Истока је неисцрпно!“ А то видимо да је тачно кад погледамо енглеску Индијску Царевину. И само још један корак и он би успео, да је имао само мало више среће. Браћа су му била испод критике; краљ Холандије је шуровао са Енглезима. О сестрама да и не говоримо. Мајка пак понављала је као тица злослутица: „Само да ово устраје.“ Једина Жозефина која га је волела и чије је име у последњој самртној речи изговорио. Аустријанка се преудала пошто је била љубазница силног Метерниха. А његов несрећни „Орлић“?! Ђенерали који већ ако нису били сигурни да ће постати императори као Наполеон, осетили су неодољиву чежњу да постану краљеви одкада је ђенерал Бернадот постао краљ Шведске; тиме су унели недисциплину у војску и упропастили и њега и себе. Овде пак видимо прсте Енглеске, о којој се уздржавамо да говоримо, она га је смрвила разуме се као увек „савезницима“ које је после изиграла. Али у унутрашњости он је имао једног подлаца и издајника, кога није ни слутио, а то је био Таљеран. Он га је сигурно мрзео његова слава му је сметала, као што је и постао великим кад је њега нестало. Што је Француска изгубила то је споредно. А био је један момент где је Наполеон могао све остварити: а то је при виђењу са Александром I. руским. Он је знао утицај свог генија на људе, он је умео да их очара; а за ово виђење он је чак и „француску комедију“ довео! Само је Таљеран све пројекте о којима је разговарао преко дана са Наполеоном, у вече издавао Александру, а овај је сутра умео све да осујети. А тицало се Истока и пропасти Енглеске. И Наполеон у очајању узвикнуо је: „Има неко ко ми смета, ко квари, јер је немогуће да ми ништа не успева.“ Од то доба он почиње да сумња чак и у себе, од тог доба почиње низбрдица. А знате ли чиме Таљеран правда своју подлост? Велики планови Наполеонови били су изнад снаге Француске, а она је већ била заморена; међутим што је Енглеска остварила исте планове тај издајник није видео. Најбољу слику Таљерана имаћемо кад знамо да је он једини имао неограничену „извозницу“ и „увозницу“ за Русију! Он је упропастио Наполеона и Француску, а ипак није постао тако славан као они. На крају је Наполеон потражио „заштиту“ Енглеске, пошто је понудио борбу до краја и после Ватерлоа која је одбивена; а после 4 дана абдикације вратио је државни новац 80.000 франака. У ропству су га називали само ђенералом, а умро је пре времена, пошто није хтео да се лечи. И данас му сви одају почаст као несретном и генијалном човеку.

Крваве успомене.

У доба силне и моћне покојне Аустрије, а у самом почетку прошлога крвавога рата, вешало се по Херцег-Босни немилице; вешани су Срби, само зато што су Срби. У једном је само месту обешено 86 најбољих синова српског народа, а међу њима беше и кршни горштак Херцеговац *Раде Вучковић*, сељак из Богојева Села. Јуначни и поносити Раде, као добар Србин умро је јуначки, умро је онако, како само Србин умрети може. И ако родитељ четворо нејаке дечице, он не клања силницима, он не тражи милости, већ свестан тога, да гине за Србију и српско име, жали једино што не доживе да види где ће међе (границе) бити нашој новој држави, после погибије аустријске.

На последњем часу, пред сам полазак на вешала, он Раде, тај дивни српски сељак, син кршне Херцеговине, изјављује последњу жељу, да жели да види и говори са својим кумом, попом. И крвници дозволише. Наступа тежак и мучан тренутак за ова два честита српска сина, који се погледаше очи у очи, на овој земљи последњи пут.

Раде полази на вешала, поп у затвор, да чека дан, када ће и њега бесни силници извести на исти пут. Али у Рада су три нејака сокола, и једна нејака соколица, и Бог се сам смилова, те не дозволи да и поп погине од руке зверских крвника, већ остаде у животу да испуни свети аманет кума и пријатеља свог, да поведе очинску бригу о нејаким соколићима, да их гаји и одгаји, док им крила не нарасту, те да они буду осветници баба свога и свих оних светих жртава, које падоше од дивљачке руке крвавих аустријских слугу, који ево данас траже назив „Југославија“, за ону државу, за коју те жртве легоше.

А како умире Раде?! Како се опрашта са кумом, пријатељем и свештеником својим?! Јуначки, мушки, пркосећи крвницима. Његове последње речи навлаче крвницима крв на очи, а он их мирно и хладно изговара. Он вели:

„Куме и попе мој, не жалим што ћу овако млад умрети, већ жалим што не знам где ће бити граница наше државе, ако останеш у животу, аманет нека су ти моја деца!“ А крвничким џелатима који му у том часу свезиваху руке наопако, довикује:

„Стежите, стежите; нећу вам сада побећи, јер не могу; али имаће и ко вас везати и распињати!“ и у том моменту подиже три прста пут судске комисије.

Све ово изговара Раде, поносито, јасно, српски и мушки пред крвничким официрима и осталим крвопијама, не страшећи се смрти и вешала. А кад га доведоше под сама вешала, Раде се везан оте, и наже бежати. Ухватише га и прободоше бајонетом бедро, па запиташе: „Зашто бежи?“ Он мушки одговара:

„Бежао сам зато, не би ли ме као човека из пушке убили, а не да ме мучите на вешалима као стоку!“

Обесише га у $4^1/_2$ сата по подне, као што су сваку партију вешали, и док је сунце залазило из његовог прободеног бедра цурио је млаз племените, планинске, српске крви. Издахнуо је један заточник наше данашње слободе, уз урнебесну дреку и вику крвничких присташа и плаћеника, као што викаше они на Голготи испод крста Христова.

Тако су ето умирали наши дични синови, из чије крви ниче слобода наша, а која донесе слободу и онима који вешала већ давна заслужише.

Кум Рада Вучковића је вољом Свевишњега остао у животу, да испуни свети аманет овог српског мученика. Нашло се и других племенитих људи, који ове нејаке соколиће Рада Вучковића и његових мученичких другова, очински пригрлише, да их на добар пут изведу, те да знају куда ће полетети, када им снажна крила нарасту.

А соколићи расту, напредују, вежбајући се у лету, а у младим српским душама и срцима њиховим лебди она страшна, њима за сада још неразумљива, слика смрти њихових очева и стричева, и из дана у дан постаје им све јаснија и страшнија. Крв њихова ври, буја, а то је крв оне крви, која је и на вешалима цурила из рана њихових племенитих очева, а која неће никада мира дати ни једном од њих док не освете мученичку смрт очева својих.

И док ти соколићи до моћних крила и потпуне снаге дођу, ај ви негдаши силници, ај ви шуцкори, који бесте главни узрок смрти очева њихових, а којима данас босанска влада место вешала по педесет хиљада круна исплаћује, зато што служише онако ревносно крваву Аустрију, зато што праве српске синове дизаху на вешала, хоћете ли их смети дочекати?! Хоћете ли им смети у очи погледати?! Хоћете ли смети и писнути да сте у „Југославији“, који вам је назив остао у аманет од крвавог бившег господара вашег?!

У Новом Саду, маја 1921.

Добровољац-Маргићанин.

VI. Исказ добровољних прилога за Топличане и Вранјанце.

У Новом Саду скупио 142 дин. Ненад Несторовић. Приложише по 25 д.: Гавра Петровић; по 5 дин.: Велимир Бугарски, Лука Јакотин, Живан Шилић, Алекса Панин, Ђока Бугарски, Паја Недић, Мита Савић, Јефта Галетић, Тоша Шилић, Пера Палковљевић, Милан Пашћан, Тоша Брзак, Васа Брзак, Стеван Несторовић, Пера Шилић, Данка Мијатовић, Пера Свирчевић, Панта Арсенић, Живан Недељковић; по 3 д.: Коста Розмир, Милица Кузмановић; по 2·50 дин.: Стева Цвијић; по 2 дин.: Мирко Гроздић, Никола Станков, Даринка Симуновић, Јелена Аћанска, Живан Бегојев; по 1 д.: Сава Брзак, Пера Фуковић, Филип Мартин; по пола д. Тоша Бујанић.

У Новом Бечеју скупили 374 д. Приложише по 10 дин.: Милутин Тешин, Браћа Крстић, Јошка Бузаган, Драгутин Вијатовић, Канц; по 5 д.: Илија Рајић, А. Кикић, Др. Мор Грин, Крауз Шаму, Даринка Цигурска, Жива Цвејин, Геза Шлезингер, Теодор Сенци, Вида Ракић, Љуба Ђорђевић, Ђ. Гонда, Сава Кобиларов, Рада Секулић, Ружа Лајаш, Иван Андраш, Мартин Антал, Цвета Рајић, Гавра Киселички, Олга М. Томин, Ишт. Ховедић, Јоца Туцаков, Ђура Азуцић, Фрања Супешић, Браћа Кикић, Јоца Киселички, Коларов, М. Киселички, Др. Денеш, Јено Вај, Др. Бизицки, А. Влашкалић; по 3 дин.: Томин и Јовановић, Такач Клертне, Бизицки; по 2·50 дин.: Јошка Ситар, Милица Иличић, Никола Иличић, Шандор Соњи, Јефта Јосимовић, Рожи Цвип, Јожика Тапасто, Пера и Антал Лукач, Игнац Бергл, Јанош Сењи, Ханци Бајлин, Петра Морваи жена, Влада Јосимовић, Паја Јанковић, Стеван Вајн, Гараи и Шлезингер, Ст. Ранковић, Рихтер, Имре Јухаз, Ф. Ш., Пера Секулић, Лајош Сабо, В. И. Кремер, Лајош Шафин, Костовић, Иштван Крах, Жива Иличић, Петар Велов, Калман Келић, Б. Радмановић; по 2 дин.: Јоца Стојановић, Богдан Јосимовић, Геза Вајс, Ј. Бернат, Крезлерић, Милица Павловић, Влада Туцаков, Турнова жена, Шимун Сидерман, Д. Шрудер, Јанош Медец, Рожи Иштван, Тауш; по 1·50 д.: Полди Ковач, Ђура Киселички, Сима Брусин; по 1 д.: Стева Ковач, Антал Терек, Пишта Терек, Игнац Терек, Јожеф Томашек, Даница Туцић, Пера Иличић, Влада Радованов, Ференц Брунер, Тоша Тиквић, Јожеф Навикен, Срне, Ференц Нађ, Иштван Ђуркин, Мађаш Сабо, Мара Бизоњ, Мара Клајн, Љуба Иличић, Игњат Јосимовић, Никола Николић, Ђура Акимчев, Алекса Ракић, Антал Худу, Ката Балаж, Стеван Ковач, Ђура Нађ, Жива Лаковић, Љуба Иличић, Илка Ј., Новак Виловски, Соса Ерашић, Игњат Шварц; по пола д.: Сте-

ван Блумер, Ханц Јосифа жена, Панта Лукач, Иштван Шипош.

У Фелдварцу скупили добровољци међу собом 330 динара.

Општинско поглаварство у Бачу 175 дин. Општинско поглаварство у Крнаји 137·50 д. Општина Јарак 25 дин. Општинско поглаварство Брестовац (Бачка) 115 дин.

У Срп. Неузини скупили 237·50 дин. Приложише по 15 д.: Жива Лазин, Иван Женар; по 10 дин.: Коста Јаношевић; по 5 дин.: Драгиња Велићева, Пера Марјанов, Ђура Палинкаш, Драгомир Бајин Бачин, Милан Марићев Закин, И. Цвејић, Стеван Радаков, Жива Попов Антунов, Рада Пиварски, Штева Каначки, Драгомир Бајин, Јован Блум, Драг. Петковић, Сава Савић, Жива Весић; по 3 д.: Јосиф Крипелц, Томаш Берковић, Андрија Жевски, Фрања Ситаш, Јанош Лошонц; по 2·50 д.: Петар Крипелц, Милица Миливојчева, Лудвиг Тренс, Ива Марићев, Милан Николић Албин, Јанош Азон; по 2 д.: Бошко Димитријевић, Ђука Николић, Јаков Вакер, Томаш Грос, Франц Вакер, Светозар Ђурић, Јоца Николић, Марија Вакер, Мија Миливојчев, Чеда Цвејић Генин, Љуба Лазић, Драгољуб Свенков, Милан Цвејин Кижин, Цвеја Попов, Милан Берић; по 1·50 дин.: Тима Рашков, Петар Шијо, Самуел Брукнер, Миша Корће, Мартин Фишер, Јован Петанек, Ђура Кох; по 1 д.: Дина Гадучев, Јанош Лошонц, Фрања Ломблинг, Никола Траш, Стева Бајин, Чеда Бајин Филипов, Милан Бајин Чајешин, Кристина Летанг, Маца Кајганек, Јохан Мелингер, Младен Бајин, Обрад Бајин, Тана Кајганег, Лаза Николић, Цветозар Каначки, Сока Сванкова, Пера Пиварски, Чеда Трифунов, Тома Живић, Антон Гецингер, Урош и Светозар Пиварски, Петар Корће, Милан Марјанов, Душан Свенков, Никола Давид, Паја Сабо, Милош Тодорко, Паја Фазекаш, Никола Трајс, Јаша Ваверчин, Јошка Треис, Ференц Палинкаш, Мија Радков, Јоца Бећанов, Васа Црепајац, Аркадија Свеић, Ђура Свеић, Игнац Тот, Тинка Топов, Жива Горачев, Ђока Рашков, Милош Жевски, Милан Марчићев, Пал Ереш, Елек Ереш, Антал Тот, Љуба Тодорков; по пола д.: Ката Вакер, Сима Марчићев.

Објава јавне дражбе.

Српска црквена општина новосадска продаје на јавној дражби на земљишту бивше св. Јовановске порте на св. Јовановском тргу 15 кућишта, свако кућиште од 200□ хвати.

Град Нови Сад уређује на тргу испред тих кућишта житну пијацу.

Дражба ће се одржати на лицу места у недељу 26. јуна 1921. године у 4 сата по подне.

Нацрти кућишта и куповни услови могу се до дражбе видети у црквено-општинској канцеларији (Ђурчијска-Пашићева улица бр. 4.) и о дражби на лицу места.

У Новом Саду, 3. јуна 1921.

Српска црквена општина новосадска.

1338 2—3

Кинематограф „НУА“

у ваздуху.

Преко пута од Електричне Централе.

Улазница 1 динар.

Ресторан, музика, куглана, тенис, Белбоке, крокет, место за игранку качели, гигантски корак и т. д., и т. д. 1418

1—1

Отворено од 6 сати ујутру.

:: УЛАЗНИЦА БЕСПЛАТНА! ::

ГОСТИОНИЦА

зидана пре 8 год. од тврдог метеријала са згодним просторијама и потребним прибором због старости продаје се. Обратити се на

Бранчић и Станков

1398 **Падеј (Банат)** 2—2

КУЋА

на продају у кисачкој ул. бр. 29. за услове упитати у истој кући. 1394 2—3

Имамо на продају

1 парни локомобил од 10 HP. — 1 парни локомобил од 8 HP. — Бензин мотор покретљив 10—20 HP. — Жетелицу на руковет. — Дрешкасну са елеватором бр. 8. — „Монарк“ млину за прекрупу и брашно. — Две пресе за сено. 1377 2—2

Филијала Српске Централне Банке деон. друшт. у Дарди

НАЈЈЕФТИНИЈЕ НАЈЈЕФТИНИЈЕ

НАЈБОЉИ КВАЛИТЕТ

БРАЋА ПРОФУМА

мануфактурна и ципеларска трговина „код златног грозда“

Нови Сад, Јеврејска ул. 4.

(преко пута од магистрата)

Препоручују богато стовариште мануфактурних и ципеларских ствари најбољег квалитета и по најјефтинијим дневним ценама. — Слободно разгледање без принуде на куповање.

1352 3—3

ВОЈНИЦИ! ВЕТЕРИНАРИ! ВАТРОГАСЦИ!

из Новог Сада и околине све потребне униформе можете добити по најефтинијој цени код

ГРИНБЕРГЕРА

НОВИ САД

РЕГЕНТА АЛЕКСАНДРА УЛИЦА БР. 52.

Исто тако и све врсте костима за купање имам по најјефтинијој цени. 1387 2—3

Макулатур - папира

од новина и нерасечених књига **за паковање воћа и поврћа** има на продају на велико и мало, књижара

Јована Живковића

у Сремским Карловцима.

1417 1—10

КЊИГОВОЂА КОРЕСПОДЕНТ

вешт потпуно српском и немачком језику, а мађарском само у говору, са дугогодишњом праксом желео би место да промене. Цењене понуде под „О. Н.“ на администрацију овог листа. —

1414 1—1

ПЛАВИ КАМЕН 98-99%

Немачки фабрикат, марка **Саксонија и Хамбург,** нуди за ликеровање сместа фирма

БРАЋА ОФНЕР

1412 1—4 **Нови Сад**

Футошка улица 19. — Телефон 327.

На знање поштованом Грађанству!

Овим упозоравам поштовано грађанство, да сам моју **браварску и машинску радионицу** преселио из Пашићеве (Ђурчијске) улице у сопствену кућу **у Вуковићевој улици број А.,** те исту са **машинеријама** тако снабдео, да могу **у најкраћем времену** а по **најнижој цени,** највеће послове сваке машинске и браварске струке, израђивати. — У мојој радионици производе се **шпархерди** нарочитог система, те сам и специјалиста за све могуће **жељезне** ограде и **целокупан грађевински посао.**

МАТИЈА ЈОВАНОВИЋ

РАДИОНИЦА ЗА МАШИНСКУ И БРАВАРСКУ ПРОИЗВОДЊУ

НОВИ САД, ВУКОВИЋЕВА УЛ. БР. А.

1357 4—15

Два првокласна имања

два километра од паробродске и жељезничке станице **Брчко (Босна) на Сави,** веома прометног и трговачког центра Посавине, уздуж самог друма, седамдесет и сто јутара велика, уређена и плодна, са потребним господарским зградама, **на продају из слободне руке.** Необично згодна прилика за наше досељенике из Америке са повећим породицама.

Обавештења даје: **фирма Коста Нешковић, Брчко (Босна).**

1327 5—5

Првокласних букових цепаница

има у великој количини на продају

Народна Кредитна Банка

д. д. Сремски Карловци.

1302 5—6

НА ВЕЛИКО! МАНУФАКТУРНА РОБА НА МАЛО!

ЧЕШКИ, ФРАНЦУСКИ И ЕНГЛЕСКИ ФАБРИКАТ

Специјалитети у енглеским и француским штофовима и свили.

Сталан велики избор целокупне фануфактурне и помодне робе од **најјевтиније** до **најфиније** врсте. — **Целокупна готова роба** у блузама, сукњама, јутарњем оделу (шлафрок), оделу кућевном и за улицу, плетеним јакнама, кецељама, доњим сукњама и женском рубљу, продаје се по врло ниско спуштеним ценама.

Заостала зимска роба и рестлови у пола цене.

Помодна трговина ЛЕВИНГЕР, Нови Сад

2—3 **Краља Петра (Главна) улица.** 1353

Далматинско црно вино

обљубљено као стално вино јакост 11½, малиганда цена К 20·— Већа количина Далматинско црно вино као и бело препоручујемо **за поправљање и појачање слабијих вина јакост 12½, малиганда цена К 22·— већа количина.** Тако исто прворазредних Далматинских вина у флашама све се добива код

ТРГОВИНЕ ДАЛМАТИНСКИХ ВИНА, НОВИ САД

1372 **ФУТОШКА УЛИЦА БРОЈ 41.** 2—2

НОВО! „ВЕСТА“ НОВО!

фабрика капа, шубара, шешира и рубља у САРАЈЕВУ

ВЛАСНИК: ПРОСТОРИЈЕ: **КРЕДИТНА БАНКА и ШТЕДИОНИЦА у САРАЈЕВУ**

ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО.

Препоручује свој богати лагер робе пролетње и летње сезоне.

Роба прве врсте! Цене најјефтиније!

1086 7—

? ! КО ХОЋЕ

да купи добро идућу радњу, гостиону, на најпрометнијем месту у Новом Саду. Радња се продаје са целим инвентаром. Све има што је за радњу потребно. Кирија плаћена за целу годину. Купац се може одмах уселити. --- Упитати у администрацији овога листа. 1400 2—2

На продају кућа

у којој постоји од више година гостиона, а има локал подесан за трговину, која је такође постојала. Кућа је у центру места модерно зидана и пространа, а на добром гласу, чека млађу снагу, којој осигурава сретну будућност, упитати власника

Стевана Несторовића
у **Опатовцу** (Срем).

1362 3—3

ПРИСПЕЛА ПРИСПЕЛА
ПОЗОР ТРГОВЦИ

Сваковрсна галантеријска и помодна роба у великом избору.

ЦЕНЕ ВРЛО СОЛИДНЕ **ПОСЛУГА ТАЧНА**

Поштанске поруџбине обављамо брзо и тачно.

Стовариште кратке и помодне робе

КИРИЛОВИЋ и МАРЦИКИЋ

Нови Сад, Ћурчијска улица бр. 21.

1356 3—3

ИМАЊЕ

од сто ланаца продаје се из слободне руке, лежи на друму Ст. Бечеј—Србобран, са већим бројем потребних зграда, земља првокласна. Обратити се на:

Миленка Милошева, агроном
Бачки-Фелдварац.

1404 2—3

Нови намештај на продају!

Потпуно нова гарнитура спаваће собе из брестовог дрвета, масивно, светло, политирано, продаје се уз умерену цену. 1420 1—1

Н. ПУЈАКОВИЋ, столар
Темеринска ул. број 12. двориште.

У администрацији „ЗАСТАВЕ“ могу се добити

СЛИКЕ НАРОДНИХ ВЕЛИКАНА

Чика Јове-Змаја и дра Св. Милетића. Израда предратна.

ЕЛЕГАНТАН БЕРБЕРСКИ НАМЕШТАЈ

за једну велику, са 6 огледала или две мање, потпуне радње.

БРКИЋ

Платона Атанацковића ул. 1.
СОМБОР.

1399 2—2

1118 25—50

Продаје се намештај за спаваћу собу (2 кревета, 2 ормана, 2 ноћна орманчића, 1 умиваоник, 1 отоман, 1 дечији кревет) ствари се могу видети у Н. Саду, улица Његошева 26.
1413 1—3

Част ми је известити п. н. грађанство из места и околине, да сам од досадањег куратора Др. Милана А. Ћирића преузео кр. јавнобележничку канцеларију Др. Ернеста Варнаија бившег кр. јавног бележника и отпочео свој рад у **Новом Саду,** Дунавска ул. 24.

Др. Милорад Попов,
кр. јавни бележник.

1347 7—10

На 19-ог

БОХЕМСКО ВЕЧЕ
У КАБАРЕ-У
ША-НУАРУ

Продукција свију новосадских артиста

1402 1—2

!! РАКОВЧАНИМА !!

Продајем свој виноград у најлепшем добу а на најлепшем месту код Раковца на Белегиру 1400 кв. хвати са малом кућом. - Упитати

1406 1—1

мануфактурна радња
Дунђеров и Ралетић
НОВИ САД.

ПРОДАЈЕМ

10 килограма рибиће бешике (Hausenblaser) за чишћење вина. Упитати у Администр. „Заставе“

1405 1—3

Продаја вина!

200 хектолитара првокласног сремског вина (илочко) имам на продају и то ризлинг и шилера по 1100·— кр. Може се и у мањим количинама добити код **Јосифа Холенбергера** у **Паланци** (Бачка). 1376 3—4

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ

СТАКЛА ЗА ПРОЗОРЕ

од 1½, 2 и 3 m/m. дебљине у свима величинама. — Продаја на мало и велико по солидној цени. — За Срем, Банат и Бачку на вагоне продајем по фабричким ценама. 10—12 1145

Миливоје М. Поповић
Београд — Сава

Штампарско подузеће „ЗАСТАВА“ Д. Д

Нова и модерно уређена штампарија. — Прима на израду сваки штампарски посао. — Штампарско подузеће „Застава“ д. д. није жалило труда и огромних трошкова, да удовољи једној потреби у нашој штампарској индустрији. У нашој штампарији ће се нарочито обраћати пажња на лепу техничку израду и на потпуно умерене цене.

Данило Недучин, Нови Сад

Велика ливница метала и творница пивских апарата за хлађење пива.

Хамска (Соколска) улица број 12. **У сопственој кући.**

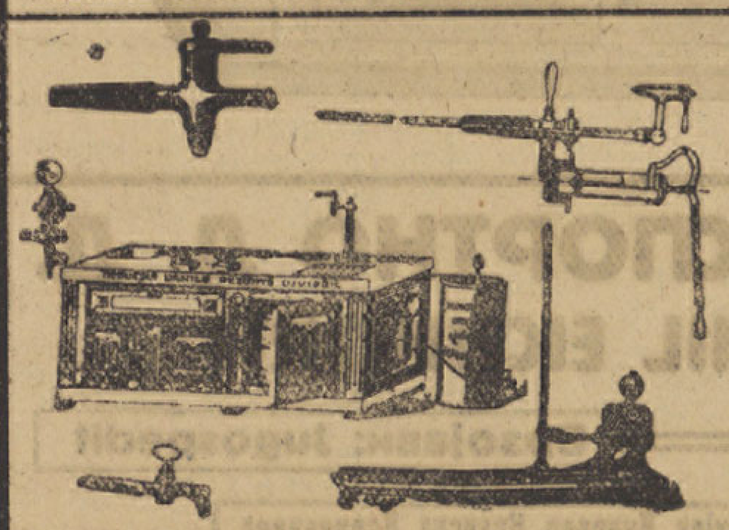

С особитим штовањем Данило Недучин, ливничар

Израђује у својој ливници: казанџијске славине и мешалице по свом најновијем проналаску. Пивских и винских славина, пумпе за бунаре и алкохолна пића. Исто за сваке машинске потребе од метала. Купујем по највишој дневној цени стари метал, бакар, месинг, цин, цинк, олово. Послуга по потреби и тачна. Молим моје старе муштерије да ме и другоме препоруче како у месту тако и у околини.
1305 4—4

Нови Сад, Лазарева 14.

Велетрговина фарбе „Унион"

Нови Сад, Јеврејска ул. 1.

Леополд Флеш и Комп.

Нудимо уз брзо лиферовање: 20.000 кг. „Steinkolenter"-а, 40.000 кг. Алабастер и штукатур гипса, 10.000 кг. I-а Коломасти, 15.000 кг. Бечке беле боје п. п., 3.000 кг. Бензина у сандуцима, 50 буради I-а Машинског зејтина (американског), 30 буради Цилиндерског зејтина, 30.000 кг. I-а Зид-зелене боје (Wandgrün), 10.000 кг. Сатинобер загасити, 15.000 кг. Сатинобер лихт, 10.000 кг. I-а Франк Окер J. C. L. J. S. Лака за патос, Емаљ, Ekspress, Копал, за глачање, гвозденог и кожног лака, Секацио и брунолин Пемзле, Шаблоне, солне киселине, сумпорне и салмиак киселине, паркет-вакса, крема за ципеле, Бернштајн флинтенпапира и све у ту струку спадајуће артиклове по најјефтинијој цени. За препродавце велики рабат. 1359 5—6

Продаје се

1 комплетни парни строј 30 к. с., 1 огревач, 1 комплетни динамострој 45 к. с. 110 волт, 330 амп. једнакомерне струје и нова комплетна направа за изделавање мармеладе.

Колинска творница у Љубљани

1364 3—3

Пажња! Част ми је известити цењ. публику у месту и околини да имам на стовариштву велики избор енглеских и француских штофова. Надаље имам летњих ствари, као: листера, правог енглеског лајнена и т. д од којих израђујем одела по најмоднијим фазонама. Цене су веома умерене.

С поштовањем

Васа Шилић

мушки кројач Нови Сад, Дунавска ул. 11

1371 3—4

ОГЛЕДАЛА,

глачање стакла, стакла за аутомобиле, поправка огледала

АЛБА — Нови Сад

Каменичка улица 15. 1172 10—10

ТРАЖИМ

да купим два велика фабричка **леватора** за машину од 6—8 коњских снага. — Понуда са ознаком цене нека се учини

САВИ СТАЈШИЋУ

2—3 **СТАПАР (БАЧКА)** 1384

БАБИЛОН и ХОВАН творница за хемијско чишћење и бојадисање одела **Нови Сад,** Сечењијева улица број 9. 1321 9—10

Конкурс.

Осигуравајућем друштву „Србија" потребни су;

директор

и неколико виших чиновника стручних у пословима осигурања.

Пријаве, документа као и кондиције поднети најдаље до 15. августа 1921. год. Управи друштва **„Србије"** Кнез Михаилова ул. 26 у Београду.

1381 3—3 **Урава.**

Брзи књигоштампаћи строј

(Schnellpresse, fabrikat Löser) са справом за излагање, унутрашње растојање оквира 59×85 см. **Американка** (fabr. Rust) растојање оквира 26×36 см. Ово је спремљено и за електромотор. **Машина за сечење хартије** дуж. 51 см. на продају су и могу се видети у штампарији **Хиршенхаузер и Пилишер, Нови Сад.** Евентуално за отварање мале штампарије отприлике **1000 кг. обична** (Brotschrift) и **наслових слова** ћирилица и латиница и за слова потребни регали и сандуци могу се добити. Како стројеви, тако и слова су у потпуно добром стању. 1367 3—3

СРПСКА ТРГОВАЧКА БАНКА Д.Д.

у НОВОМ САДУ

ДЕОНИЧКА ГЛАВНИЦА К 10,000.000 **РЕЗЕРВНИ ФОНД К 3,300.000**

Прима улоге на штедњу — Даје кредите у текућем рачуну
Есконтује менице — Даје зајмове на куће и земљу

798 Финансира трговачка подузећа 25—25

Централни Кредитни Завод

као филијала Српске Банке деоничарског друштва у Загребу

Нови Сад

Издаје: **извозничарима** уверења за извоз робе (уверења о обезбеђењу валуте), **а увозничарима** чекове и кредитна писма на сва страна тржишта (Чехословачку, Италију, Аустрију, Немачку, Француску, Енглеску, Швајцарску, Америку и Мађарску) и врши дознаке за издржавање ђака, болесника и личне потребе у иностранство;

Наплаћује: чекове наших исељеника у Америци, путничке чекове (Traveles Cheques), доспеле купоне домаћих и чешких вредносних папира;

Купује и продаје: мале и велике дукате, златнике, све стране монете, чекове, девизе, вредносне папире и Амерички зајам „Слободе и победе" (Liberti & Victory bonds):

Врши: брзо, тачно и кулантно све берзанске послове. - - - -

1365 2—3

1231 3—4

ПРОИЗВОД

Финих фирниса,
Финих лакова,
Емаил лакова,
Уљаних боја.

РИБАРСКА БАЊА

СУМПОРОВИТО КУПАТИЛО И КЛИМАТСКО МЕСТО

ЖЕЉЕЗНИЧКА СТАНИЦА: ЂУКИЋ.

Одлично дејствује против разноврсних ревматичних оболења и укочености зглавкова, невралгија, женских и кожних болести, малокрвности и изнурености. Јединствена за реконвалесценте и децу.

Разноврсна топла и млака купатила од 1 до 3 дин. — Мебливане собе са 1 и 2 кревета, са послугом и постељама од 8 до 20 дин.; без постеља од 4 до 10 дин.

1186 5—10

Гостионица прве и друге класе.

Бањски лекар: Др. Васа Димитријевић.

ЖЕЉЕЗНИЧКА СТАНИЦА: ЂУКИЋ.

БРАЋА ГОЛДНЕР, СУБОТИЦА

ЈУГОВИЋА УЛ. 20. **ТЕЛЕФОН 134.**

Извештавамо штовану публику, да смо нашу **фабрику леденјака и справа за расхлађивање** пренели **из Баје у Суботицу,** проширили и снабдели модерном машинеријом. — Зготовљавамо и имамо на стовариштву сваке врсте **леденјака, справа за мерење пива и Американских леденица.** Ламперине за кафане и новчане заводе израђујемо по нацрту. — По жељи шаљемо планове. — Ценовник шаљемо бадава и франко.

1342 3—

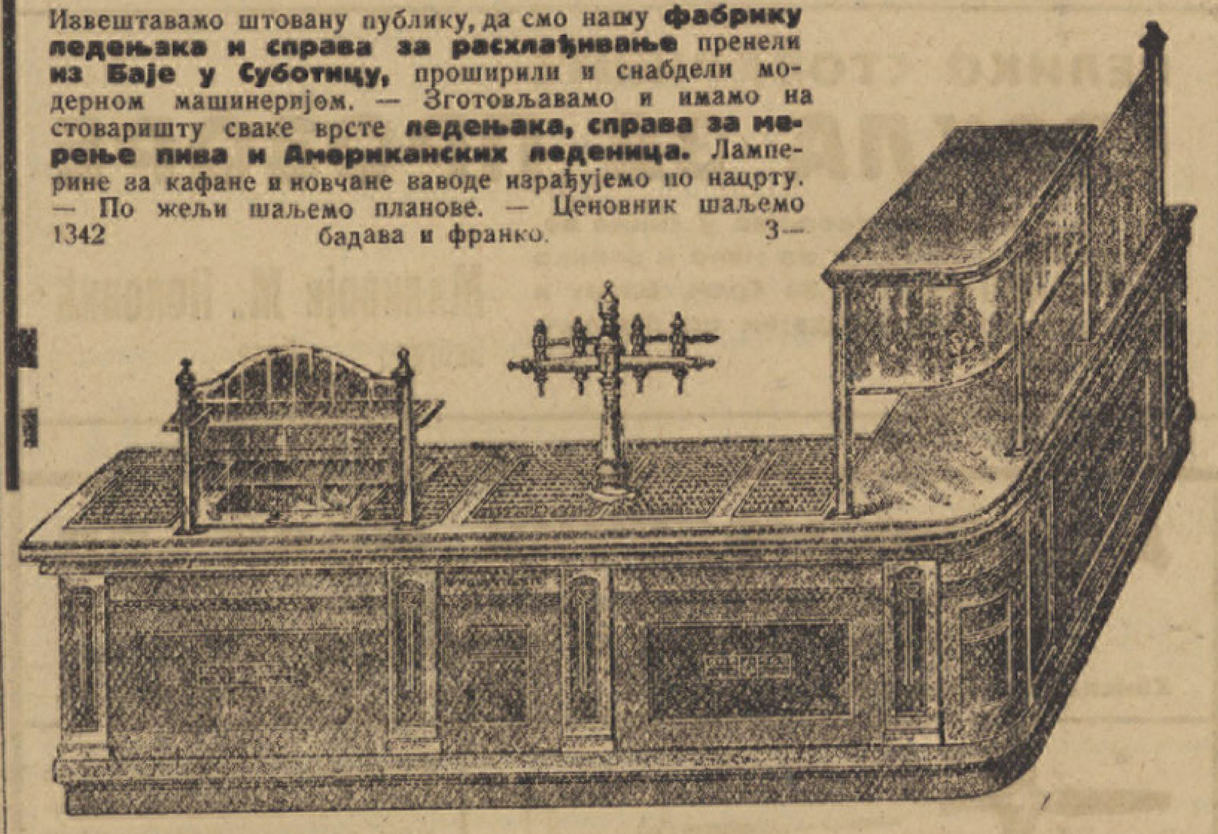

ПАПИРНИЦА, ВЕЛИКА ШТАМПАРИЈА И КЊИГОВЕЗНИЦА

Ђорђа Ивковића - Н. Сад

Препоручује своје стално велико стовариште Општинских, Школских, Адвокатских и Црквених тисканица, Творница Штамбиља од каучука и месинга.

10—10 1030

ОСНОВАНО 1893. **ДУНАВСКА УЛИЦА 13. БРОЈ.** **ТЕЛЕФОН 123.**

АГЕНТУРНИ И КОМИСИОНИ ПОСАО

Саво Секулић Сарајево

- - Јелића улица број 4. - -

Прима разноврстну робу у комисију, а такође заступство **ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ.**

1248 4—12

МЕЂУНАРОДНО ТРАНСПОРТНО Д. Д.

JOS. J. LEINKAUF — EMIL EICHHORN

Телефон 3—22 — **ЗАГРЕБ** — **Брзојави: Jugospedit**

Подружнице: Брод н/С., Бос. Брод, Осијек, Вуковар, Новисад, Копривница.

846 6—24

— **Српско Занатијско Певачко Друштво у Ст. Бечеју** слави први дан Духова 19. јуна 921. године двадесетпетогодишњицу од свога оснивања и уз пријатељско суделовање Српског Црквеног Певачког Друштва, Мађарског Грађанског Певачког Друштва и Српског Ратарског Певачког Друштва, приређује у сима просторијама „Корзо“ биоскопа „отел Тиса“ забаву са игранком; распед. I. део: 1. Пре подне у пола 10 чова друштво пође на св. литургији у з. Ђурђевском храму. 2. У 3 часа г подне друштвена свечана седница великој дворани средишне српске коле. II. део: концерат. III. део: Игранка по утврђеном распореду.

— **Соколски ан у Загребу.** 12. о. м. одржан је у Загребу I. соколски слет загребачке купе у свези са војничко-соколским вежбама. Пред заступницима цивилне власти баном и подбаном, а са стране војних власти ђенералом Пецћем и пред огромним бројем публике изводили су вежбе деца, подмлада и соколи—соколице на највеће задовољство свих гледалаца. Но најсјајнија ачка целога програма била је: вежбае војника. У потпуној опреми наступили су уз звуке музике дични наши војници на вежбалиште. Бурним и одушевљеним поздравима и узвицима „Живела војска“ дочекани су ови војници—соколи. Сви без разлике, очарани дисциплином и прецизним вежбањем овенете, на коју се слободно могле применити оне Мажураниће ве речи: „чета мла, али одабрана“ пљескали су и одушевљено клицали „Живела наша војска“, а френетичним узвицима омлине не беше краја. Иза тога су сокол и војници уједињени извађали веже ослобођења и уједињења и то санајвећом прецизношћу. Да је војска показала таки огроман успех, има се прво реду захвалити брату соколу инку Љуштини, који је све силе уложио, да успех буде што сјајнији. У ве је одржана соколска забава, и так се завршио и тај значајни дан, ког загрепчани неће скоро заборавити.

— **Дечији ан у Сомбору.** На Духове одржаће се у Сомбору први „Дечији Дан“ од ослобођења на свечан начин уз учшће свију корпорација државних и општинских власти, те целокупне суботичке војне музике. Програм је следећи: 19. јуна пре подне. 1.) У 10 часова свима црквама свечан помен палимјунацима за народно уједињење. 2.) У ½11 у свима школама предавање означају дана и заштити деце. 3.) У 1 часова свечан опход по главним улицама и око шанца — у коме учествују си просветни заводи, све власти, друштва, удружења, инвалиди, добровољци соколи, војска и грађанство на чел са војном музиком. После подне: 4.) У 3 сата, ногометна лоптачка утакмица з првенство између Сомборског СпортКлуба и Суботичког Гимнастичког Удружења. 5.) Јаван час „Сокола“. У вече: 6.) У ½9 у парку „Топчидер“у концерат месних пев. друштава и војне музике. 20. јуна после подне. 1.) У 3 сата ногометне утакмица између „Спорт“ и „Аматер“ клуба 2.) Од 3 сата Кермес“ у парку. 3.) У ½9 у вече свечане представе у „Народном Биоскопу“ и „Арени“.

— **У пакњу путницима за иностранство** Многим нашим путницима није позната најновија наредба и услед тога су многи изложени не само непријатности ма него често пута и великој штети. Наиме према најновијој наредби, сваки онај, који путује у коју ст земљу, мора осим тога што набави визу конзулата дотичне државе, куда путује, мора се пријавити и својој полицијској власти, да му и ова одобри одлазак и сим тога мора се и у својем пријавном вању одјавити. Ако тога нема на п ној исправи (пасошу) неће га наша г ранична полиција пропустити, нег е га вратити натраг а то је за свак врло велика штета. Зато упозорава м наше путнике да те потребне фо алности за времена учине.

— **Веси** Под овим насловом по-кренули с р. Иван Лах и проф. Иван Вавпотић скар један уметнички, илустровани друштвени лист. Према програму, ко а у уредници поставили, он ће носити обом младост, лепоту и цвеће. Уп зиваће нас са страном и нашом ум етошњу. У слободној држави хоће да р азије на свима пољима нашу снагу. Друштвени живот, позоришта, концерти и друга уметничка приказивања биће стално заступљена. Наш женски свет ће имати у листу свој модни преглед, заступљен из богатог извора наших народних рукотворина. Весна ће да приказује нашу народну уметност, да покаже и изнесе живот једног културног народа. Лист се може наручити код управе: Љубљана, Миклошићева цеста 16. Топло препоручујемо.

— **Југословенски кондуктер** изаћи ће половицом овог месеца са новим возним редом, шаље се само поузећем. Наруџбе обавља: Модерна Књижница, Загреб, Маровска ул. 24.

— **Јац — нова игра.** Танго, фокстрот и ванстеп нису више модерне игре. Амерички морнари у енглеској армади донели су у Француску и Немачку најновију игру — Јац. Зато је данас јац врхунац тенцерске модерности, коју на жалост наш Нови Сад још не познаје. Но до идуће зиме надамо се, да ће нас барске и шантанске птице већ упознати и са тим „културним“ добитком. Јац управо ни није танац, него разузданост, где највећу улогу играју рамена, турбух и ноге. У Паризу га је један кардинал проклео, а у Америци је забрањен. Због тога је још нарочито знаменит.

ПРИВРЕДА.

— **Спољна трговина Француске 1920. године.** Администрација царине објавила је дефинитивни резултат трговачког покрета Француске са иностранством и колонијама за целокупну 1920. год. поредећи га са ранијом годином. — Према објављеној статистици излази да у погледу резултата постигнутог у 1919. г. вредност експлоатације порасла је са 10 милијарди 355 милиона; док су се увози смањили са 394 милиона. Трговачка равнотежа према томе поправила се за ове две године са близу 11 милијарди (тачно 10.749 милиона и по). Поред свега, ова остаје ипак у дефициту са 13 милиарди, који представља сувишак увоза над извозом. Дирекција царина том приликом чини следеће примедбе: целокупна вредност увоза Француске за год. 1920. износи 33·45 милиона франака, а извоза 22.433 милиона. Трговачка равнотежа Француске карактерише се према томе једним суфицитом од 12 милиарди 970 милиона увоза. Ово је без сумње један дефицит још увек велики, али ако се узме у обзир, да је исти 1913. г. био 22%, године пред рат постепено се подигао на 31%, затим 1914. на 18%, 1915. на 231%, 1916. на 358%, 1917. на 372%, 1918. на 201% и 1919. год. 220%; мора се признати важност напора 1920. г. поред свих и увек постојећих тешкоћа.

Први пут од 1914. г., тотална цифра француских увоза показује спадање.

Овај повољни резултат постигнут је благодарећи смањењу артикала за исхрану, као и фабрикованих предмета увезених из иностранства, док на против материјала сирове прерађевине активитетом француске индустрије, попеле су се на 20.017 милиона (14%). — При извозу све врсте робе у погледу вредности само су порасле, али ипак највећи део у овом тоталном подизању (10—555 милиона) долази на прерађене предмете, који су сваке године само напредовали и достигли цифру 60.865 милиона.

Књижевност.

Изашли су из штампе ови листови: Нови Живот, књ. V. св. 8; директор др. М. Нинчић, Београд, Вука Караџића ул. 18. — Српски Књ. Гласник, свеска за 1. јуни 1921. Београд. — Jugoslovenska Njiva god. V. br. 22., urednik dr. Br. Trubelka, Zagreb. — Глас Апотекарства год. III. св. 10. уредник Mr. Ph. Андрија Мирковић. — Kritika, književno umjetnička revija, Zagreb, год. II. бр. 5. уредници: Милан Беговић и Љубо Визнер.

Изашла је из штампе: Збирка песама Интимне Строфе. Један део ових песама штампан је у: Делу, Срп. Књиж. Гласнику, Мисли, Босанској Вили, Бранкову Колу, Срђу, Звезди, Новом Добу, и др. Цена: у претплати 4, књижарска 5 динара. Скупљачима 15%. Претплату послати до 20. маја тек. год. на адресу: Крушевац. Мирко Дамњановић професор гимназије.

Политички положај.

Брзојавна Агенција „Војводина“.

Београд, 16. јуна.

Седница Конституанте.

Јучерашњу седницу конституанте отворио је председник др. Рибар у 9 и по сати пре подне. После обављених формалности, прелази се на кратка питања упућена министрима. Министар за аграрну реформу, г. Узуновић, одговара на једно питање. На остала питања није дат одговор, пошто упитани министри нису присуствовали седници.

Антон Бранднер нар. социјалиста, пребацује министрима немарност када не долазе, премда знаду да су им питања упућена.

Прелази се на дневни ред: специјална дебата VIII. одељка устава. Први узима реч Јурај Деметровић демократа, скупштински известилац, који у свом подужем говору изјављује да се сматра сретним што му је стављено у задатак као Хрвату, да говори у корист овога одељка, којим се у нашој држави спроводи централистичко уређење. Брани овај одељак, а напада Хрвате у опозицији, који мисле да својим примедбама доносе добро земљи. Будућност ће показати, ко је имао право, да ли Хрвати у влади, или они у опозицији. Осуђује онај део посланика, који хоће да монополизују Хрватство на штету наше јединствене државе. Спомиње крфску декларацију и закључак Народног Већа у Загребу. Они у опозицији, који сада напуштају овај дом поричу крфску декларацију и закључке Народног Већа, али они немају право. Федерализам је непотребан и смета уређењу наше државе. Аутономистички покрет такође нема места, побија тврдње опозиције и реагира на говоре предговорника.

После њега говори Јован Урек, независан слов. земљорадник, који је за владин устав.

У име земљорадника говори још Војислав Лазић, шеф клуба, који критикује 95. члан овога одељка, према коме није тачно установљен број становништва у појединим областима. И његова странка је за централистичко уређење државе, а против покрајина, али би се области требале поделити према економском и социјалним приликама појединих крајева. Области ипак морају имати своју независну компетенцију.

Председник затим у 11 и по сати закључује седницу, а идућу заказује за сутра пре подне.

Држање земљорадника.

Како се јавља, већина земљорадничких посланика отпутовала је у своје изборне округе, да се тамо непосредно са својим изборницима посаветују о даљњем држању клуба у конституанти. Како се у парламентарним круговима говори, сасвим је поуздано, да ће влада већини захтева земљорадника изаћи у сусрет, па ће на тај начин бити постигнуто то, да ће и земљорадници гласати код дефинитивног гласања за устав. У том смислу биће постигнут споразум још ових дана.

Брзојави.

(Брзојавна Агенција „Војводина“ Нови Сад.)

Нова данунцијада.

Рим, 18. јуна. „Ђорнале д' Италија“ јавља, да се у Женеви организује група Италијана, који би хтели да понове авантуру Данунција на Ријеци. Они би се у главном служили истим средствима. Вође тога покрета је неки официр Ризо, а скупљени су већ и прилози за њихову акцију.

Страначка борба у Италији.

Рим, 18. јуна. Социјалистичка (подразумевајући и комунистичку) странка издала је званичну статистикику својих губитака у борбама са фашистима. Од 1. јануара до 1. марта о. г. било је ових губитака: мртвих 302, рањених 1144, полиција је у току стварања реда поубијала 44, а ранила 250 социјалиста. Радничких домова је запаљено око 120, а других радничких зграда је уништено 243.

Троцки против Лењина.

Париз, 18. јуна. „Журнал де Деба“ јавља из Варшаве, да се потврђује вест, да је Троцки позвао стручне лекаре из иностранства да прегледају Лењина и установе његово душевно стање. Лист налази да је борба између ова два бољшевичка првака опет заоштрена те да Троцки под сваку цену жели да се опрости од Лењина. Листови јављају, да је Троцки издао наређење, да се за Владивосток крену неколико црвених армија, које ће отпочети жестоку офанзиву против Јапанца и руских протуреволуцијонараца.

Бољшевици уз Кемалисте.

Копенхаген, 18. јуна, Из Москве је послато 50.000 црвених војника за Кауказ, који ће помагати акцију Кемал-паше.

Енглеска и Грчка

Лондон, 18. јуна. Чемберлен је у Доњем Дому изјавио, да ништа не зна о томе, да ће Енглеска потпомагати Грчку у њеној акцији против Кемалиста. Он може категорично изјавити, да Енглеска ни у ком случају неће шиљати војне помоћи Грчкој.

Смањен војни рок у Француској.

Париз, 18. јуна. Војни комитет француске коморе усвојио је рок служења у војсци од 18 месеци. Комитет је стекао уверење, да је тај рок довољан, а да се Немачке не треба бојати, јер ако она тачно изврши одредбе о разоружању, неће кроз 15 година моћи имати дисциплиновану и школовану војску.

Стање у Шлеској

Берлин, 18. јуна. Немачка влада је упутила протестну ноту у Париз, Лондон и Рим против садашњег стања у Горњој Шлеској. У округу Плес потпуна је анархија. Уз Корфантија се прикључила и једна црвена армија, која пљачка становиште. У више рудника истакли су црвену застеву.

Валута.

Београд, 17. јуна. Долар 35·—, фунта 134·50, франак 290·—, лира 180·—, леј 56·25, лев 40·50, марка 54·25, чех. круна 50·—, аустријска круна 5·70, Наполеондор 113·50. Лондон 135·—, Париз 296·—, Праг 50·25, Берлин 52·80, Беч 546, Милано 182·50.

Управник: Јаша Томић.

Одговорни уредник: Трива Милитар.

ОБУЋА

све врсти, а нарочите радничке ципеле, те сандале као и платнене ципеле, добива се на велико и мало код

Александра Облат, Љубљана Св. Петра цеста 28. или у подружници Нови Сад Вилсонов трг 2

1111 4—13

Телефони: 273, 138, 181. **ЈУГОСЛАВЕНСКА БАНКА Д. Д.** Телефони: 273, 138, 181.

Београд, Брод н/С, Криквеница, Карловац, Нови, **НОВИ САД,** Осијек, Суботица, Вараждин, Вуковар, Загреб.

Уплаћена дионичка главница К 100,000.000·— Вилсонов трг 3. Резерве цирка К 98,000.000·—

ПРИМА УЛОШКЕ на књижице и на текући рачун уз најповољније укамаћивање, те исте на захтев странке **исплаћује** у свако доба **без отказа.** Обавља банковне трансакције сваке врсте.

ИЗДАЈЕ ЧЕКОВЕ и обавља дознаке на: **БЕЧ, БЕРЛИН, БУДИМПЕШТУ, ПАРИЗ, ПРАГ, ТРСТ** и сва остала места у иностранству **најповољније** уз свакодневне берзанске курсеве.

1223 13—

Оглас стечаја.

Керестур — Врбашко удружење за одводњавање, које има поплави изложеног земљишта око 11039 кат. јутара 54 квадратних километара, оглашује стечај за заузимање службе хидрометера за одводњавање евентуално за заузимање службе једног мерника.

Са доказом — да рефлектант располаже дипломом и да је код градње за регулисање воде или код градње за заштиту од поплаве 2 годишњу праксу стекао — снабдевене молбе имаду се до 25 јуна 1921. год. на адресу доле потписаног тим више поднети, јер после овог рока приспеле молбе неће се узети у обзир.

Првенство ће имати они рефлектанти који буду доказали, да осим званичног српског језика могу и на русинском, немачком и мађарском језику расправљати.

ДОТАЦИЈА:

1) Годишња плата 7000 динара (и то 4000 динара као основна плата, а 3000 динара као доплатак на скупоћу) која се има месечно унапред исплаћивати.

2) 10 кубични метара цепанице од тврдог дрва на стан достављено.

3) Годишњи путни и дневнични паушал од 500 динара који се има унапред у 1/4 год. оброцима плаћати.

4) Поплави изложен терен дужан је изабрани сваке 1/4 године један пут безплатно обићи.

5) Заинтересовани као странке водене задруге плаћају за своје приватне мерничке послове само 50%-та оне своте која је званичним одређењем установљена, као хонорар.

6) Приватне послове може дотични рефлектант само одобрењем председника задруге извршавати, коме се одлазак из седишта од случаја до случају унапред мора пријавити.

7) Изабран тек после једно годишњег искушења ће се у својој служби потврдити, устаљење мора се на башка до 1 јуна 1922 год. замолити, у случају одпуста из службе накнаду штете или коначно изравнање нема право захтевати.

8) Уметничке и канцеларијске справе даје друштво.

9) Изабрани дужан је осим техничких послова промену поседа тако за прошло као и за садашње време одговорно фактичном стању у седишту заинтересованих општина у случају потребе и саслушањем странака спровести годишњи редовити евентуално накнадни предрачун и годишњи завршни рачун зготовити, годишње појединачне разрезе извршити, закључити главне књиге, заостатке и преплате превести, записнике водити, све преписке поред супотписа председника извршавати у случају код вршавања копања земље над радницима надзор водити, свршавати израчуне и правити нацрте за нове јендеке.

10) Сличне обавезе код страних удружења за одводњавање може и за предходног пристанка и само после повољних крају приведених расправа Керестур-Врбашког друштва за одводњавање преузети. (примити).

11) Рок бирања је одређен 26. јуна 1921. год. после подне у 3 сата.

Рускикерестур 11. јуна 1921. год.

Владислав Пољак
председник друштва.

1416 1—1

„Коранит“ д. д.
прва југословенска индустрија асбестног шкриљевца
ЗАГРЕБ
Творница у Карловцу
Телефон интерурбан број 22—66.

Позив на суб̆скрипцију

На изванредној главној скупштини одржаној дне 25. маја 1921. закључено је, да се дионичка главница друштва повиси од К 15,000.000 на К 25,000.000 издањем нових 25.000 комада деоница у вредности од К 400·— номинале по деоници, а начин субскрипције, рок и течај препуштен је равнатељству.

У погледу тога извршујући овај закључак изванредне главне скупштине позиље потписано равнатељство на субскрипцију, која ће се провести по следећим увјетима:

1. Течај новоемитираних деоница установљен је са К 450·— за старе, а К 500·— за нове деоничаре.

2. Субскрипција почима даном 10. јуна 1921. а свршава даном 15. јула 1921.

3. Протувредност субскрибираних деоница имаде се уплатити 50%, пригодом саме субскрипције, а 50%, најкасније до 31. јула 1921. са 5% затезних камата од дана субскрипције.

4. Деонице се излажу на субскрипцију код друштвене благајне у Загребу Вилсонов трг 7.

5. Равнатељство си придржава право репартиције, а оним субскрибентима, којима евентуално не буде додељена субскрибирана количина деоница, повратити ће се уплаћени износ са 5% камати од дана уплате до 31. јула 1921.

6. О уплаћеним износима примити ће дионичари благајничке потврде до уручења ефективних дионица.

7. Успјех ове емисије зајамчен је по једном синдикату.

1395 1—4 **Равнатељство.**

Приопслано.*)

Изјава.

Пошто сам из поузданог извора дознао, да је на прошлом политичком збору у Старом Керу Богдан Бељански јавно рекао, да је Јефта Кобиларов мени за жену нудио своју кћер — изјављујем: да речи Богдана Бељанског апсолутно не одговарају истини и да је то најподлије врсте клевета и лаж.

У Деспот Св. Ивану 16. јуна 1921.

Димитрије Наодовић,
бележник.

1401 1—1

Изјава.

Овим дајем на знање свакоме, да за своју бившу жену, рођ. Розалију Пап нећу никакве дугове плаћати.

Ја сам пресудом новосадског суда бр. г. 1703—7. са Розалијом Пап разведен.

1421 1—1 **Олд. Баковски.**

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара.

Објава.

У суботу 25. јунија о. г. пре подне у 9 часова у овоманастирској канцеларији продаваће се на јавној дражби сва вашарска места на земљишту манастира Врдника-Раванице за славу видовданску.

1415 1—2

Обзнана.

Обласна Делегација Плена у Новом Саду, на дан 22. овог мес. у 9 час. пре подне, у магацину Дунђерски млин, под Бр. 1416. продаваће јавном лицитацијом:

Велико и мало гвоздено коље; гвоздене стеге, дугачке гвоздене решетке са рамовима за канале; гвоздено постоље (рамови) и подупираче за електричне и друге стубове; гвоздене табле; једну ваздушну пумпу; разно старо оружје и један аутомобил теретни систем „Adler“.

1373 1—1

НУДИ СЕ млад човек, трговачки наображен добро писмен говори више језика за магационера, портира или послужитеља у Банку или какво веће подузеће за наступ одмах. За услове и сведоџбе обратити се код администрације под насловом „Млад човек“ 1410 1—2

Имам на продају
старих дасака, половних за употребу врло добрих, разних дужина и ширина. — Ближа извешћа код:
Ставре Новаковића, Нови Сад
1—1 Вуковићева улица број 2[illegible] 1411

ТВОРНИЦА КОЛА
МЛАДЕНА МОГИНА, Н. САД
Темеринска улица број 49/а.

Израђује по најновијем систему каруце и фијакере сваке врсте. Поправке се брижљиво израђују. — Стара кола примам у промену. — За израду употребљујем најбољи материјал. Примам поправку аутомобила. — **На стоваришту имам готових каруца сваке врсте.** — **Цене умерене.** — **Послуга брза.**

1—3 1403

Спуштене цене. — Без конкуренције.

Енглески новитети.

Приспела је нова партија енглеске мануфактурне робе: платна, американа, цицева, понжа, - штофа у крепу, зефира, оксфорта, сатина. -

Мушки штофова и прибора.
Продаја по најнижим ценама.

ГРНЧАРЕВИЋ и КРСТИЋ

1—5 **БЕОГРАД — САВА.** 1393

Палата „Бристол“. **Телефон број 11—30.**

Енглески новитети.

Спуштене цене. — Без конкуренције.

НОВА КАЗАНЦИЈСКА РАДИОНИЦА

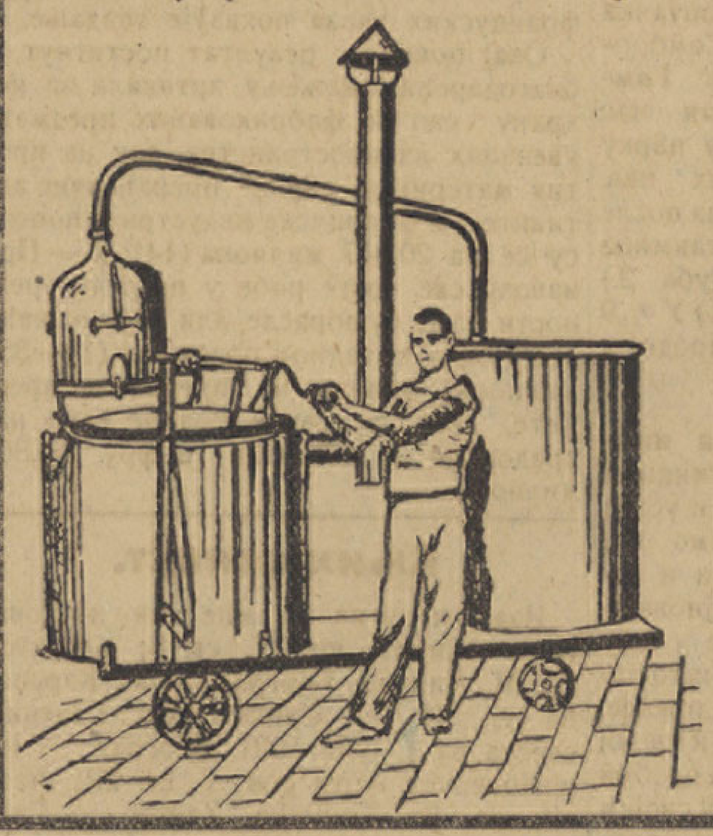

Препоручујемо п. н. грађанству из места и околине своју новоотворену казанџијску радионицу у Новом Саду, Житна пијаца број 14., која је снабдевена свим најмодернијим справама потребним за израду свих у ту сврху спадајућих потреба.

Израђујемо све врсте казана за пециво ракије, као и трговачке, за сврху употребљујуће се казане у величини до 500 литара са цилиндером и цертификатором, по најновијем систему.

1419 2×1—6

Послуга брза и тачна. Цене солидне!

За многобројне поруџбе моле:

Радивој Радовић и друг[illegible]рви

ШТА ОДЛИКУЈЕ НАШЕ БЕНЗИН МО[illegible]ТОРЕ
од 6 коњских сила?

1. Јака конструкција,
2. Штедљиви погон,
3. Тихи ход,
4. Јефтина [illegible]

Руководити га може свако!

Подесни су за све пољоделске и занатлијске послове, за сисаљке за дизање воде, за дизање грађевног материјала, за кинематографе, те за погон кућних електричних централа

1407 1—1

Заступство творнице стројева И. пл. П[illegible]РАВИЋ
Загреб, Маровска[illegible] п. 13.
Техничка пословница дво[illegible]ште.

Штампарско подузеће „Застава“ д. д. 630—921.